

1976-06-21

11.1211-457-76

Se sändlista

Ändring av föreskrifter för naturreservatet Gamla hamn

Beskrivning av reservatet
=====

Reservatets benämning: Gamla hamn

Kommun: Gotland

Socken: Fårö

Fastigheter: Lauter 1:81

Lägesbeskrivning: Ek karta CO7742 Fårö

Gränser: Reservatet omfattar även raukar inom fastighetens vattenområde

Topografisk karta: 7 j Fårösund NO

Total areal: 1,3 ha

Därav landareal: ca 1 ha

Markägare: Charlie Johansson, Lauters Fårö, 620 35 FÅRÖSUND

Grund för beslutet.
=====

Länets raukområden utgör för landet unika företeelser vilka genom mänsklig påverkan alltmer utsätts för störande förändringar. Områdena har stort naturvetenskapligt

1976-06-21

11.1211-457-76

värde och är omtyckta utflyktsmål. Det är därför angeläget att med kompletterande och för de flesta områden likalydande föreskrifter skapa större respekt hos allmänheten för dessa områdets särart samt att underlätta övervakningen och efterlevnaden av utfärdade föreskrifter. Därigenom skall den pågående förslitningen hejdas och områdena bevaras för framtiden.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 8 § naturvårdskungörelsen (1974:1028) att nedan angivna föreskrifter samt vård och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande området.

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla eller utföra annan markbearbetning
- anordna upplag annat än tillfälligt för jord- eller skogsbrukets eller för fiskets behov
- anlägga väg, stig eller parkeringsplats

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- dra fram mark- eller luftledning
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och fridlysningsstavlör undantagna
- uppföra helt ny byggnad eller utföra till- eller påbyggnad

1976-06-21

11.1211-457-76

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sak-
ägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken (till exempel jaktarrendator) förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Föreskrifterna gällande allmänheten avser också markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att exempelvis knacka fossil ur raukareller övrigt fast berg
- göra upp eld i närheten av raukarna vilka därigenom kan svärtas eller skadas av upphettningen
- framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar och leder
- parkera annat än på särskilt anvisade platser
- tälta eller uppställa husvagn
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

D. Bestämmelser enligt 8 § naturvårdskungörelsen om vård och förvaltning

a) Syftet med vården och förvaltningen

Gamla hamm är både av stort vetenskapligt intresse och ett område av stort värde för det rörliga friluftslivet. Syftet med vården och förvaltningen är att för framtiden bevara områdets karaktär.

1976-06-21

11.1211-457-76

b) Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade plan.

c) Utmärkning

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

d) Förvaltare

Reservatet skall i naturvårdshänseende vårdas och förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägarna/en.

e) Samråd

Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning iakttaga föreskrivet samråd med naturvårdsverket, länsstyrelsen skötselrådet m fl.

Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos regeringen.

Besvärshandling skall ha kommit in till jordbruksdepartementet inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

I besvärshandlingen skall anges länsstyrelsens beslut. Vidare bör anges vad som yrkas och de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet.

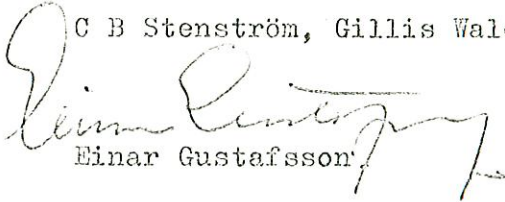
Klaganden bör i besvärshandlingen uppge namn, yrke, postadress och telefonnummer.

1976-06-21

11.1211-457-76

Insänds besvärshandlingen med posten skall det ske med betalt brev adresserat till: Jordbruksdepartementet, Fack, 103 20 STOCKHOLM.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut, har förutom fördraganden, 1. byråinspektören Börje Rydenheim, även t f länsrådet Ove Silvén, byrådirektören Per Hansson, överlantmätaren S E Westerlund, t f bitr länsarkitekten Raimo Hasslefalk och länsassessorn Nils Strehlenert deltagit. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Yngve Ahlsten, Sture Eklund, Hjalmar Heidenberg, Henning Jakobson, Gottfrid Larsson, Per Axel Nilsson, C B Stenström, Gillis Waldenström och Åke Wiberg.

Einar Gustafsson

Börje Rydenheim

DISPOSITIONS- OCH SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET GAMLA HAMN

1 Allmän beskrivning samt målsättning för naturreservatets skötsel jämte föreskrifter1.1 Allmän beskrivning1.1.1 Data

Avsatt som naturminne 1930-12-31. Omfört till naturreservat enligt 1964 års naturvårdslag. Revidering av fridlysningsföreskrifterna enligt länsstyrelsens beslut 1976-06-21.

Areal: 1,3 ha

Kommun: Gotland

Läge: Fårö socken, 1 km SSO om Lauterhorn.

Topografiska kartbladet 7 J Fårösund NO.

Ägare: Charlie Birger L Johansson, Lauters, Fårö, 620 35 FÅRÖSUND

Förvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Gotlands län i samråd med markägaren

Syfte med avsättningen: Skydd för raukarna och berggrunden.

1.1.2 Naturförhållanden

Reservatet utgörs av en mot NV utskjutande klippudde med överspolade hållar, som sträcker sig drygt 100 meter ut från stranden.

Raukar förekommer såväl på själva udden som ute i vattnet. De har en något märklig uppbyggnad eftersom deras fot består av lagrad kalksten, som utgör underlag för revkalkstenen, vilken raukarna normalt brukar vara bildade av. Den lagrade kalkstenen tillhör Högklintgruppen och är mycket rik på stromatoporoider ("kattskallar").

De största raukarna ligger på uddens innersta del och är sammanhängande vid basen så att de mera liknar klippor. De når ungefär samma höjd som de innanför liggande strandvallarnas krön, ca 6 meter. Bland raukarna ute i vattnet märks speciellt en raukport som når 5,5 meters höjd om man inräknar det lösa kalkstensblock som ligger uppe på krönet. Tidigare

fanns en mindre port, den s k "nålsögat", som rasade under sensommaren 1974, en påminnelse om vågornas alltjämt pågående bearbetning av kalkstenen (bilaga 1).

Reservatet är praktiskt taget fritt från högre växter. Karakteristiskt är den gula färgglaven som bekläder raukarna. Fetknoppar och gräs växer i skyddade lägen.

Området innanför reservatet består av strandvallar, som närmast kusten har karaktär av klapperstensfält. På krönet av strandvallarna, mitt för det fridlysta området, ligger flera meterhöga bronsåldersgravrösen.

1.1.3 Kommunikationer

För att göra området lättare tillgängligt för allmänheten och för att om möjligt minska den tilltagande bilkörningen på strandvallarna i reservatets grannskap har en 1 800 meter lång bilväg anlagts från allmänna vägen Fårö kyrka - Lauters fram till en parkeringsplats 400 meter söder om reservatet. Vägvisning finns vid allmänna vägen samt vid parkeringsplatsen.

1.1.4 Serviceanordningar

P-plats

Informationsskylt

Sopbehållare

Informationsskylt med kartskiss och text finns uppe på strandvallen mitt för reservatsområdet samt vid parkeringsplatsen där även sopbehållaren placerats.

1.1.5 Föreskrifter

A. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, borra, schakta, dika, dämna, dränera, utfylla eller utföra annan markbearbetning

- anordna upplag annat än tillfälligt för jord- eller skogsbrukets eller för fiskets behov
- anlägga väg, stig eller parkeringsplats

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- dra fram mark- eller luftledning
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning - informations- och fridlysningstavlor undantagna
- uppföra helt ny byggnad eller utföra till- eller påbyggnad

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken (t ex jaktarrendator) förpliktas tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår av till detta beslut fogad skötselplan.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Föreskrifterna gällande allmänheten avser också markägare och innehavare av särskild rätt i den mån pågående markanvändning därigenom inte avsevärt försvåras.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att exempelvis knacka fossil ur raukar eller övrigt fast berg
- göra upp eld i närheten av raukarna vilka därigenom kan svärtas eller skadas av upphettningen
- framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar och leder
- parkera annat än på särskilt anvisade platser
- tälta eller uppställa husvagn
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning

D. Bestämmelser enligt 8 § naturvårdskungörelsen om vård och förvaltning

a) Syftet med vården och förvaltningen

Gamla hamn är både av stort vetenskapligt intresse och ett område av

stort värde för det rörliga friluftslivet. Syftet med vården och förvaltningen är att för framtiden bevara områdets karaktär.

b) Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa bifogade plan.

c) Utmärkning

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

d) Förvaltare

Reservatet skall i naturvårdshänseende vårdas och förvaltas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägarna/en.

e) Samråd

Förvaltaren skall vid områdets vård och förvaltning iakttaga föreskrivet samråd med naturvårdsverket, länsstyrelsen, skötselrådet m fl.

2 Dispositions- och skötselplan för mark och vatten

2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Mark- och vegetationsvårdande åtgärder är ej aktuella.

2.2 Åtgärder av allmän karaktär

2.2.1 Tillsyn

Under sommarsäsongen skall tillsyn utövas av ambulerande tillsynsman, om möjligt en gång per vecka.

Tillsynsmannen skall övervaka att gällande reservatsföreskrifter respekteras. Ev skadegörelse på raukarna skall omedelbart rapporteras till förvaltaren, som i varje enskilt fall i samråd med länsstyrelsen och naturvårdsverket, beslutar om vilka åtgärder som skall vidtas. Tillsynsmannen skall dessutom kontrollera att renhållningsentreprenören fullgör sina åligganden, samt vid behov utföra smärre reparationer på befintliga anläggningar. Lättare städning av området ingår också i tillsynsmannens uppgifter.

2.2.2 Renhållning

Området skall vid behov städas en gång årligen före sommarsäsongen. Tömning av sopbehållaren skall ske en gång per vecka under tiden juni - augusti. Under övrig del av året skall sophämtningen anpassas till konstaterat behov och till de kommunala sophämningsrutinerna.

2.2.3 Väghållning

Den nyanlagda, enkla körvägen utefter Farnavik går över kyrklig mark. Vägen skall underhållas av förvaltaren.

Litteratur

Ekman, A. Raukinventering. Länsstyrelsen i Gotlands län 1972.

Hede, A. 1960: The Silurian of Gotland. Exkursionsguide.

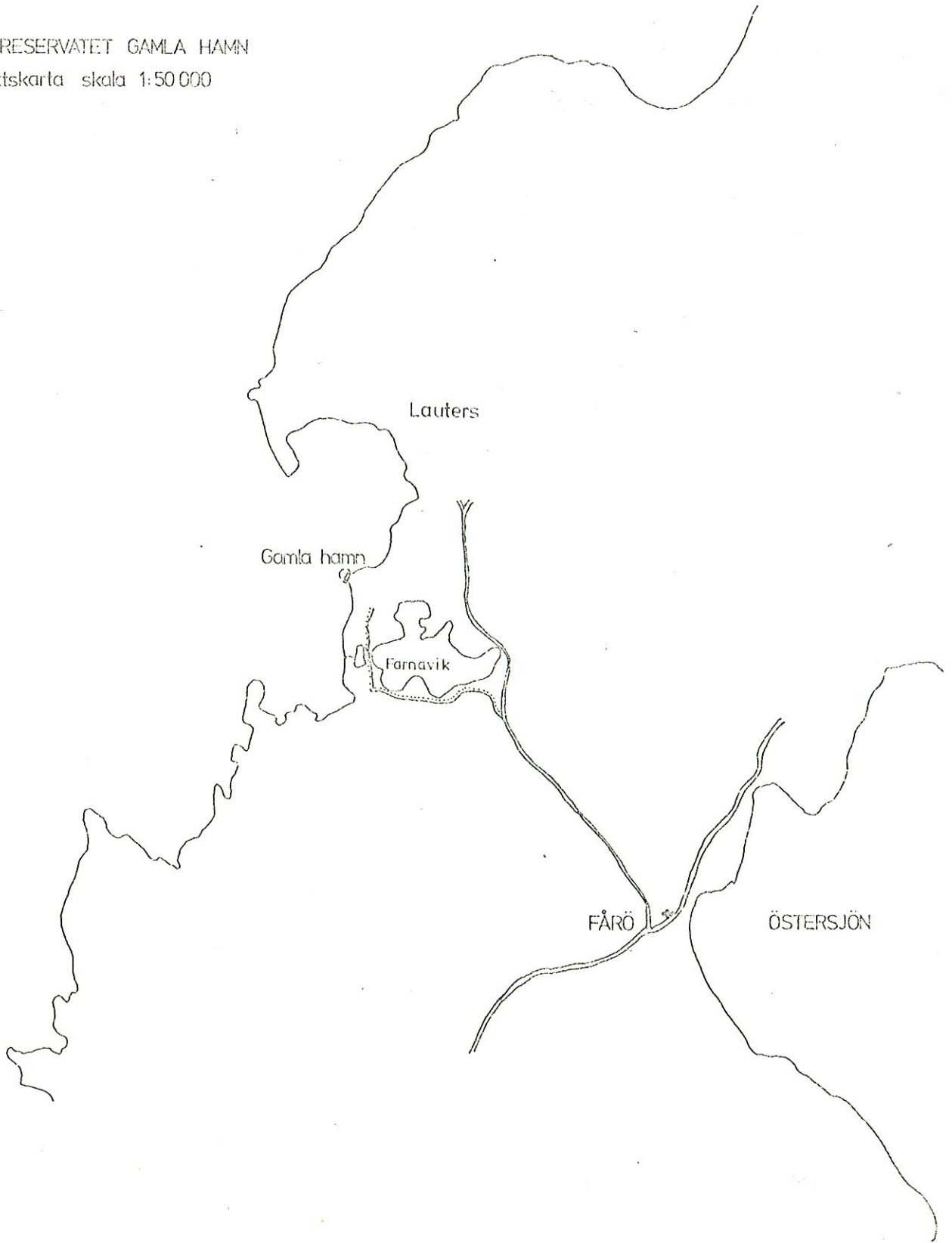
Munthe, H. 1921. Sveriges raukar jämte exempel på pseudoraukar.

SGU ser C 303.

NATURRESERVATET GAMLA HAMN
Översiktskarta skala 1:50 000

ÖSTERSJÖN

FÅRÖ

ÖSTERSJÖN

ÖSTERSJÖN

R R
R

FARNAVIK

NATURRESERVATET GAMLA HAMN

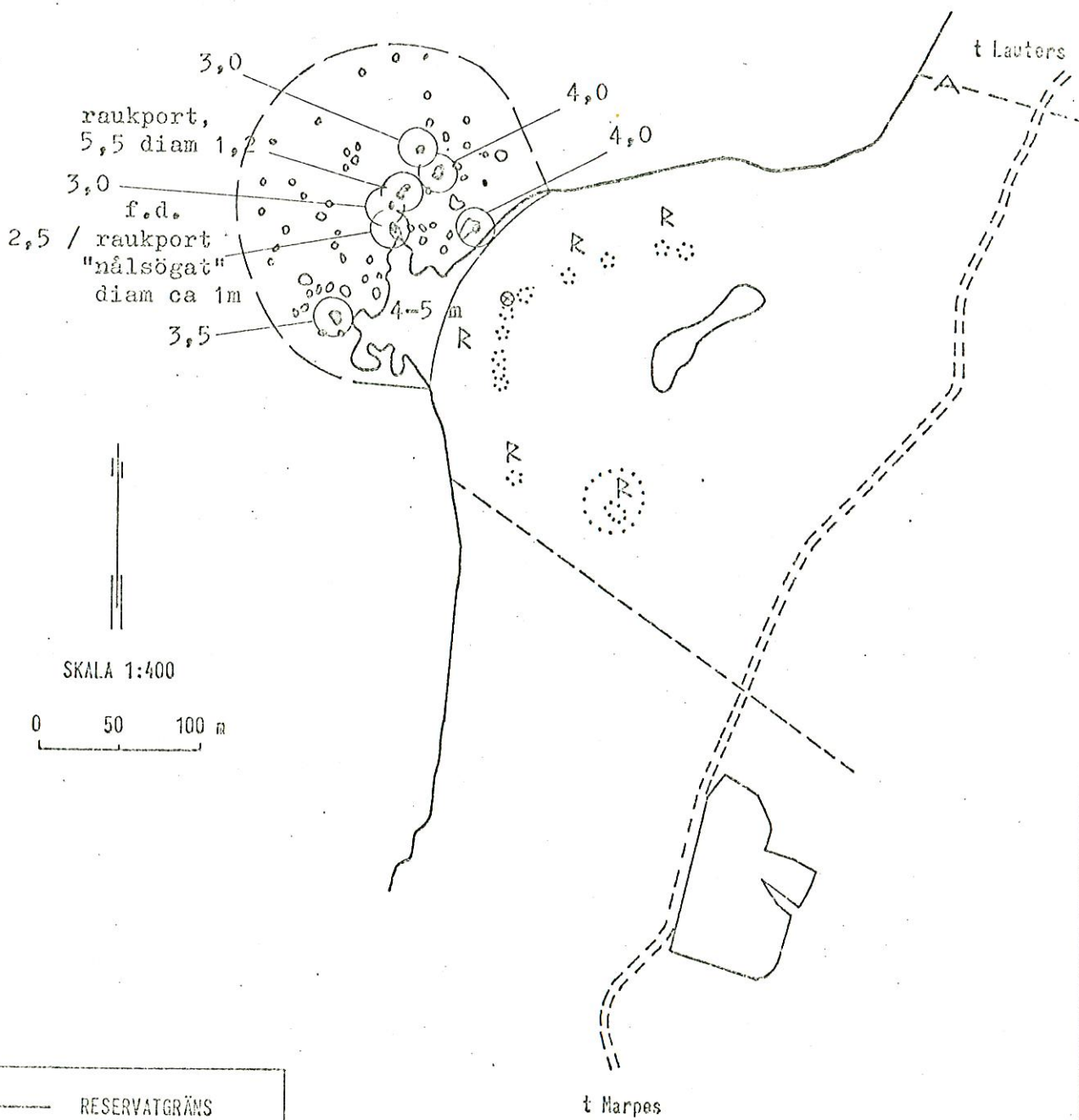
ÖVERSIKTSKARTA Skala 1:10 000

--- Reservatsgräns ungefärlig
- - - - - Reservatsgräns

NATURRESERVATET GAMLA HAMN

DETALJKARTA

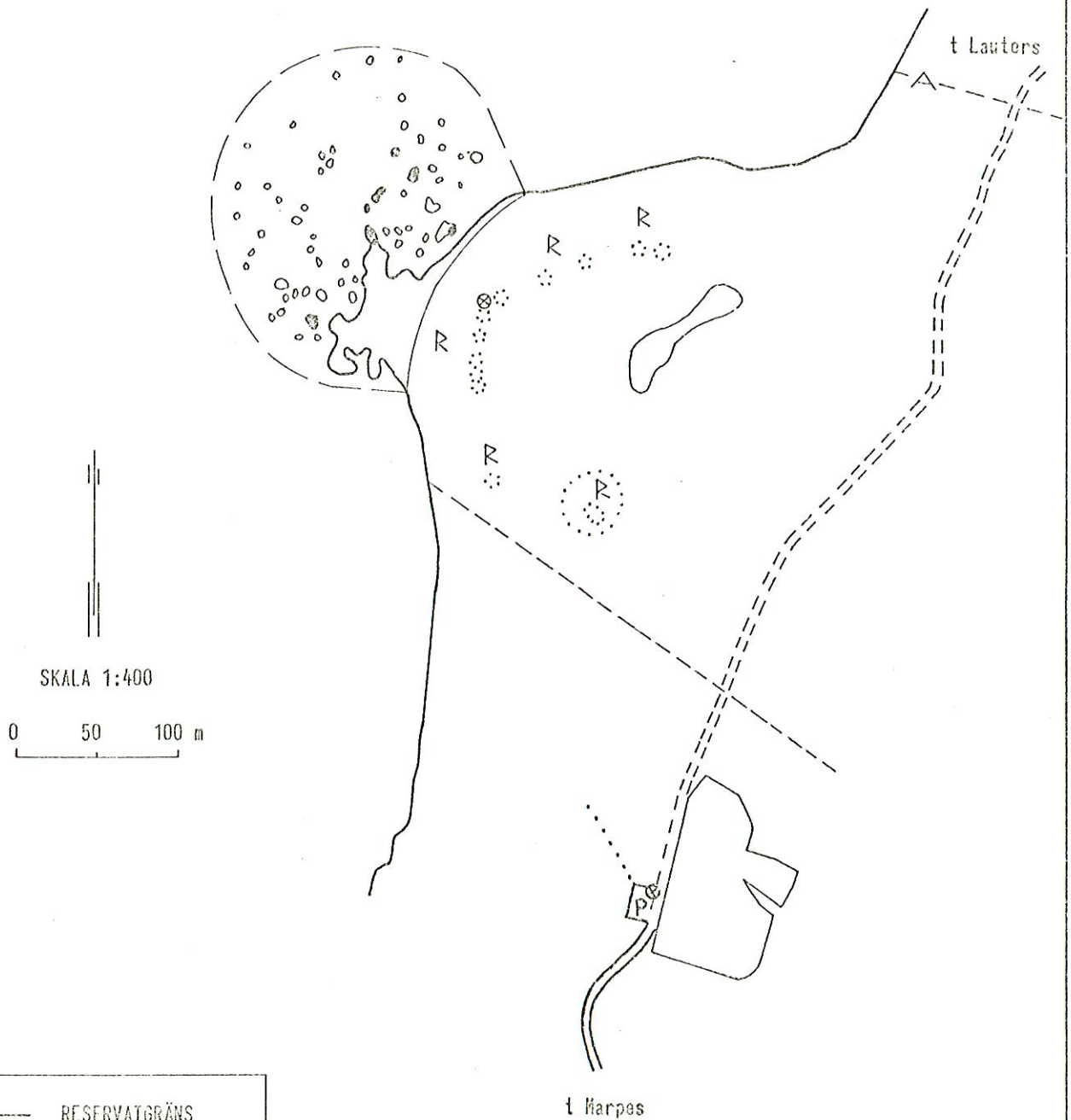
Höjdangivelser för de största raukarna i meter.

—————	RESERVATGRÄNS
—————	ÄGOSLAGSGRÄNS
-----	FASTIGHETSGRÄNS
=====	VÄGSPÅR
o	RAUK
o R	FORNÄMNING
⊗	UPPLYSNINGSSKYLT

Upprättad 1973
Arne Nilsson

DETALJKARTA

- RESERVATGRÄNS
- ÄGOSLAGSGRÄNS
- - - - FASTIGHETSGRÄNS
- ==== VÄGSPÅR
- ⊗ RAUK
- K FORNLÄMNING
- ⊗ UPPLYSNINGSSKYLT

Upprättad 1973
Arne Hirten

Sändlista

Charlie Johansson, Lauters Fårö, 620 35 FÅRÖSUND
Stiftsnämnden, Hästgatan 2, 621 00 VISBY
Statens naturvårdsverk, Pack, 171 20 SOLNA 1
Statens planverk, Box 22027, 104 22 STOCKHOLM 22
Gotlands kommun, Box 6, 621 01 VISBY
Vägförvaltningen i Gotl län, Box 266, 621 02 VISBY
Skogsvårdsstyrelsen i Gotl län, Box 434, 621 04 VISBY
Lantbruksnämnden i Gotl län, Österväg 17, 621 00 VISBY
Distriktslantmätaren, Artillerigatan 2 B, 621 00 VISBY
Gotlands naturvårdsförening, c/o Mats Nilsson,
Strandridarevägen 1 A, 620 30 SLITE
Gotlands kraftverk, Storgatan 95, 620 30 SLITE
Televerket, Bredgatan 4, 621 00 VISBY

naturv. eckv